

Bargerveen, Buffer Noordoost

Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling

projectnummer 0412879.03
definitief
25 januari 2019

Bargerveen, Buffer Noordoost

Aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling

projectnummer 0412879.03

definitief
25 januari 2019

Auteurs

J.J. Verhoeven
P.J. Verhoeven

Opdrachtgever

Prolander (in opdracht van prov. Drenthe)
Westerbrink 1
9405 BJ ASSEN

datum vrijgave

beschrijving revisie
definitief

goedkeuring
J.J. Verhoeven

vrijgave
R. de Lange

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Waarom een m.e.r.-beoordeling?	1
1.3	Criteria voor het toetsen van activiteiten in een m.e.r.-beoordeling	2
1.4	Leeswijzer	3
2	Transformatie van gebied Buffer Noordoost	4
2.1	Plaats van de activiteit	4
2.1.1	Ligging plangebied	4
2.1.2	Historie en huidig gebruik	4
2.2	Kenmerken van de activiteit	5
3	Kenmerken van de potentiële effecten	7
3.1	Ecologie	7
3.2	Bodem	9
3.3	Water	10
3.4	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	11
3.5	Externe veiligheid	13
3.6	Cumulatie, complexiteit en onomkeerbaarheid	14
4	Conclusie	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Natura 2000-gebied Bargerveen is het grootste van de hoogveenrestanten van Nederland. Voor de kwaliteit en ontwikkeling van hoogveengebieden zijn de hydrologische omstandigheden een belangrijke factor. In een groot deel van het hoogveengebied is de stijghoogte van het grondwater te laag voor de ontwikkeling van actieve hoogvenen. Om die ontwikkeling mogelijk te maken zijn aanvullende maatregelen binnen en buiten het Natura 2000-gebied noodzakelijk. Daartoe is het Natuurbeheerplan voor het Natura 2000-gebied Bargerveen geschreven, dat een structurele verbetering van de natuurlijke en recreatieve waarden tot doel heeft. De aanleg van bufferzones langs de randen van het Natura 2000-gebied is één van de aandachtspunten uit het natuurbeheerplan. Deze bufferzones moeten ondersteunend zijn aan de kernopgaven en instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Staatsbosbeheer is in het kader van die opgave voornemens om ten noordoosten van het Bargerveen 20 hectare agrarisch gebied om te vormen tot natuur: de Buffer Noordoost.

In het Bestemmingsplan Buitengebied 2011 is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het wijzigen van de agrarische bestemming naar een natuurbestemming. Deze bestemmingswijziging wordt doorgevoerd door de aanvraag van een omgevingsvergunning. Voorafgaand aan deze omgevingsvergunning dient door het bevoegd gezag, de gemeente Emmen, een m.e.r.-beoordelingsbesluit genomen te worden. De voorliggende aanmeldnotitie bevat de noodzakelijke informatie om dit besluit te nemen.

1.2 Waarom een m.e.r.-beoordeling?

De milieueffectrapportage-procedure (m.e.r.) is bedoeld om het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming in te brengen. Een m.e.r. is altijd gekoppeld aan een plan of besluit, bijvoorbeeld een structuurvisie, bestemmingsplan of vergunning. De wettelijke eisen ten aanzien van m.e.r. zijn vastgelegd in de Wet Milieubeheer en in het Besluit m.e.r. In de Wet Milieubeheer en in het Besluit m.e.r. wordt een onderscheid gemaakt in activiteiten die m.e.r.-plichtig zijn (de zogenaamde bijlage C-activiteiten) en activiteiten die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn (de zogenaamde bijlage D-activiteiten).

Het voornemen betreft het ophogen van gronden, het afgraven van gronden en het aanleggen van rietvelden, flauwe taluds, singels (struiken), een stuw en een plasberm. Deze werkzaamheden kunnen geschaard worden onder categorie D9 uit het Besluit m.e.r. Categorie D9 betreft een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan. In tabel 1.1 zijn de gevallen, plannen en besluiten opgenomen waarbij een m.e.r.-(beoordelings)plicht van toepassing is.

Tabel 1.1: uitsnede uit het Besluit m.e.r.

	Activiteiten	Gevallen	Plannen	Besluiten
D9	Een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan.	In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op 1°. een functiewijziging met een oppervlakte van 125 hectare of meer van water, natuur, recreatie of landbouw of 2°. vestiging van een glastuinbouwgebied of bloembollenteeltgebied van 50 hectare of meer.	De structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet, de vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied, het plan, bedoeld in artikel 11 van de Reconstructiewet concentratiegebieden en het plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden.	De vaststelling van het inrichtingsplan, bedoeld in artikel 17 van de Wet inrichting landelijk gebied dan wel een plan bedoeld in artikel 18 van de Reconstructiewet concentratiegebieden dan wel bij het ontbreken daarvan het plan bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet.

Voor categorie D9 geldt een drempelwaarde voor wanneer een voornemen m.e.r.-beoordelingsplichtig is. Als de omvang van het voornemen kleiner is dan deze drempelwaarde volstaat een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Het gaat in dit geval om een Besluit als genoemd in kolom 4 (een plan bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening).

In dit geval wordt een stuk agrarisch land van 20 hectare omgevormd tot natuurlijke bufferzone. Daarmee blijft de voorgenomen ontwikkeling onder de drempelwaarde van een functiewijziging met een oppervlakte van 125 hectare of meer. Vanuit deze activiteit volgt geen m.e.r.-beoordelingsplicht, maar geldt een vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht.

Voor elke aanvraag waarbij een vormvrije m.e.r.-beoordeling aan de orde is moet door de initiatiefnemer een meldnotitie worden opgesteld. Voorafgaand aan het ruimtelijk besluit dient een bevoegd gezag een m.e.r.-beoordelingsbesluit te nemen. Voorliggende meldnotitie biedt daarvoor de benodigde informatie.

1.3 Criteria voor het toetsen van activiteiten in een m.e.r.-beoordeling

De toets wordt gedaan op basis van criteria die gelden bij een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Deze beoordeling is dus gekoppeld aan de richtlijnen in bijlage III van de Europese Richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie criteria met uitgangspunten per criterium benoemd: kenmerken van de activiteit, plaats van de activiteit en kenmerken van het potentiële effect (zie tabel 1.2).

Tabel 1.2: Overzicht criteria 'belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu'

Criteria	Beoordelingscriterium
Kenmerken van de activiteit	• omvang • cumulatie met andere projecten • gebruik van natuurlijke hulpbronnen • productie van afvalstoffen • verontreiniging en hinder • risico van ongevallen
Plaats van de activiteit	• bestaand bodemgebruik • relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied • het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen (gevoelige) gebieden: ○ wetlands, ○ kustgebieden, ○ berg- en bosgebieden, ○ reservaten en natuurparken, ○ gebieden die in de wetgeving van de lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; ○ speciale beschermingszones, door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG en Richtlijn 92/43/EEG, ○ gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden, ○ gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid, ○ landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang.
Kenmerken van het potentiële effect	• het bereik van het effect • grensoverschrijdend karakter • orde van grootte en complexiteit van het effect • waarschijnlijkheid van het effect • duur, frequentie en omkeerbaarheid van het effect

1.4 Leeswijzer

Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling is als volgt opgebouwd:

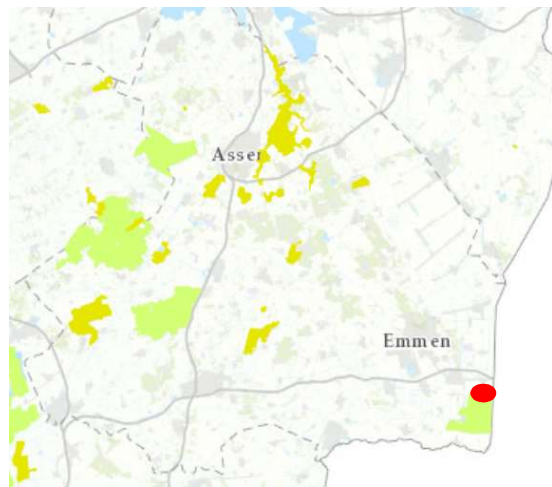
- Hoofdstuk 2 behandelt de context van het voornemen;
- Hoofdstuk 3 behandelt de milieuaspecten per afzonderlijk thema en in welke mate de transformatie van het agrarisch gebied bij het Bargerveen hier positief of negatief aan bijdraagt;
- Hoofdstuk 4 is de conclusie van de vormvrije m.e.r.-beoordeling.

2 Transformatie van gebied Buffer Noordoost

2.1 Plaats van de activiteit

2.1.1 Ligging plangebied

Het plangebied waar de Buffer Noordoost zal worden gerealiseerd is een agrarisch gebied tegen de Duitse grens, grenzend aan het Natura 2000-gebied Het Bargerveen. Figuur 2.1 geeft de locatie van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000-gebieden in de provincie Drenthe aan.

Figuur 2.1: plangebied (globaal met rode stip) ten opzichte van Natura 2000 in provincie Drenthe.

Figuur 2.2 geeft de exacte begrenzing van het plangebied aan. Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrensd door Natura 2000-gebied Het Bargerveen, het oosten wordt begrensd door de Duits-Nederlandse grens, de noordelijke grens volgt de perceelgrens en in het westen loopt het plangebied door tot de Kamerlingswijk Westzijde. De Bed & Breakfast en de werkschuur (westelijk in het gebied) en werkschuur vallen buiten het plangebied.

2.1.2 Historie en huidig gebruik

Figuur 2.2: plangebied Buffer Noordoost (rode lijn)

Het plangebied heeft in het huidige bestemmingsplan Buitengebied 2011 de bestemming Agrarisch met waarden – grootschalige veenontginningen. Het gebied is ontgonnen door middel van een bloksysteem met wijken. Het landschap is in de loop van de vorige eeuw veranderd van een relatief kleinschalig landschap met meerdere bebouwingslinten tot een grootschalig open landschap van de hoogveenontginningen. De bebouwingstructuur van de hoogveenontginning is tot op de dag van vandaag goed herkenbaar. Zoals gebruikelijk bij het bloksysteem met wijken staat er bebouwing langs beide zijdes van het hoofdkanaal. Hiermee past het plangebied goed binnen de structuur van de grootschalige hoogveenontginningen.

Het landschap is in visueel opzicht een landschap van de grootschalige ontginningen met grote open ruimtes en lange zichtlijnen. In 2018 zijn op de percelen gerst en zonnebloemen verbouwd en heeft een deel braak gelegen. Het Bargerveen ten zuiden is gedeeltelijk onontgonnen. De andere omliggende landen zijn, in overeenstemming met het agrarisch gebied Buffer Noordoost, in voorbeelden van hoogveenontginningen.

2.2 Kenmerken van de activiteit

De transformatie van het plangebied Buffer Noordoost heeft het creëren van een optimaal habitat voor de grauwe klauwier en paapje als doel. Daarnaast worden nog diverse andere natuurdoeleinden verwezenlijkt. De maatregel is opgenomen in het natuurbeheerplan Bargerveen (zie figuur 2.4). Beide soorten hebben met name belang bij diversiteit en een insectenrijke omgeving, de inrichtingsmaatregelen zijn hierop afgestemd. Daarnaast wordt een proeftuin voor paludicultuur (natte landbouw) aangelegd. De volgende inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd:

- Aanleg bos: in overeenstemming met de particulier grenzend aan het plangebied wordt een bos aangelegd.
- Ophogen gronden: met vrijgekomen grond worden de gronden in het gebied opgehoogd om de omliggende percelen te scheiden van de waterpartij. Daarnaast kunnen deze met het juiste beheer (verschraling) omgezet worden naar kruidenrijk grasland. Dit trekt diverse insecten aan.
- Aanleg singel met besdragers: grauwe klauwieren hebben de voorkeur om te broeden in dichte, doordragende struiken. Het laten staan en verder ontwikkelen van laag dicht struweel is essentieel voor een vermindering van predatie en daarmee een verhoging van het broedsucces.
- Aanleg ondiepe waterzones: in het gebied worden ondiepe waterzones aangelegd als proeftuin/pilot voor paludicultuur (= natte landbouw). Hiernaast komen hier veel insecten op af wat de grauwe klauwier en paapje ten goede komt.
- Realisatie open water: de bestaande wijk aan de zuidzijde wordt uitgebreid als open water. Hier komen insecten op af als libellen.

Inrichtingsvisie SBB buffer Noordoost
Hydrologische buffer t.b.v. Hoogveen
ontwikkeling in Bargerveen

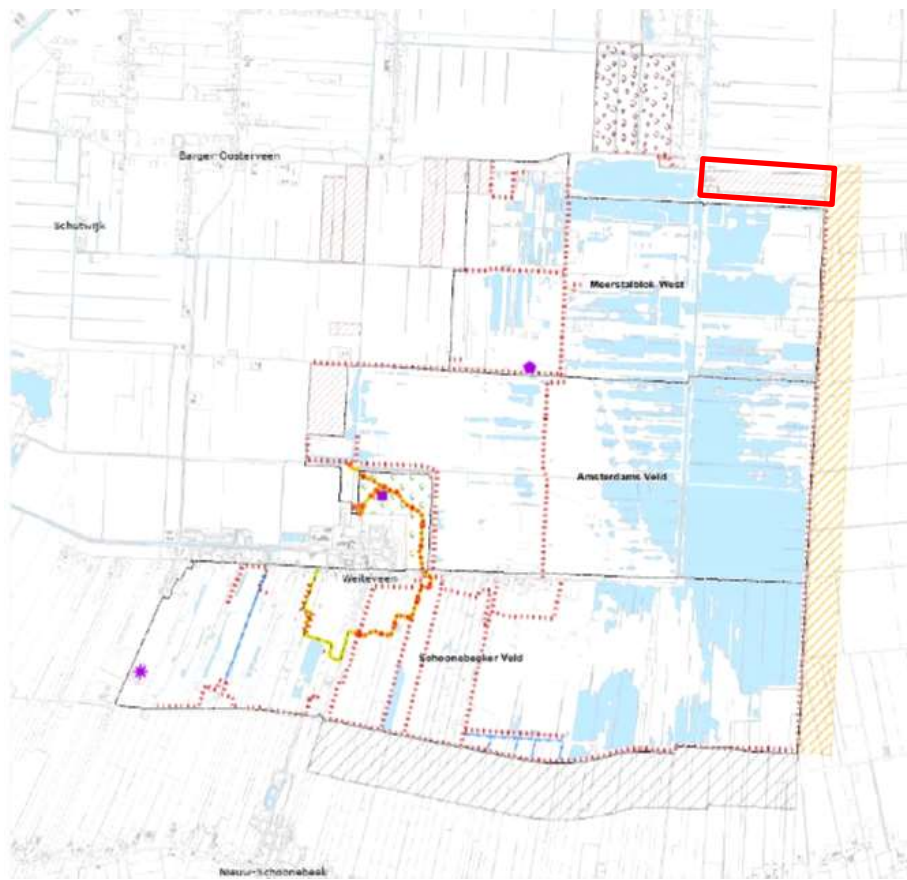
Datum: 16-01-2018

LEGENDA

	Stuw of stuwput		Bos		Open water
	Demping watergang		Op te hogen gronden		Moeras vegetatie
	Vleugel straat		Singel van struiken (meidoorn)		

Figuur 2.3: Inrichtingschets Buffer Noordoost

Figuur 2.4: Maatregelen natuurbeheerplan Bargerveen, met rood het plangebied aangeduid

3 Kenmerken van de potentiële effecten

Op basis van de aard van de voorgenomen activiteiten en het toekomstig gebruik kan op voorhand voor een aantal milieuaspecten worden uitgesloten dat belangrijk negatieve milieueffecten optreden. Er zal geen significante toename van verkeer of uitstoot in de vorm van stikstofdepositie, geluid of luchtverontreiniging plaatsvinden. Er is bovendien geen sprake van het toevoegen van gevoelige en/of kwetsbare functies. Op basis van deze uitgangspunten is de onderzoeksopgave beperkt tot de volgende omgevingsaspecten:

- Ecologie
- Bodem
- Water
- Landschap, cultuurhistorie en archeologie

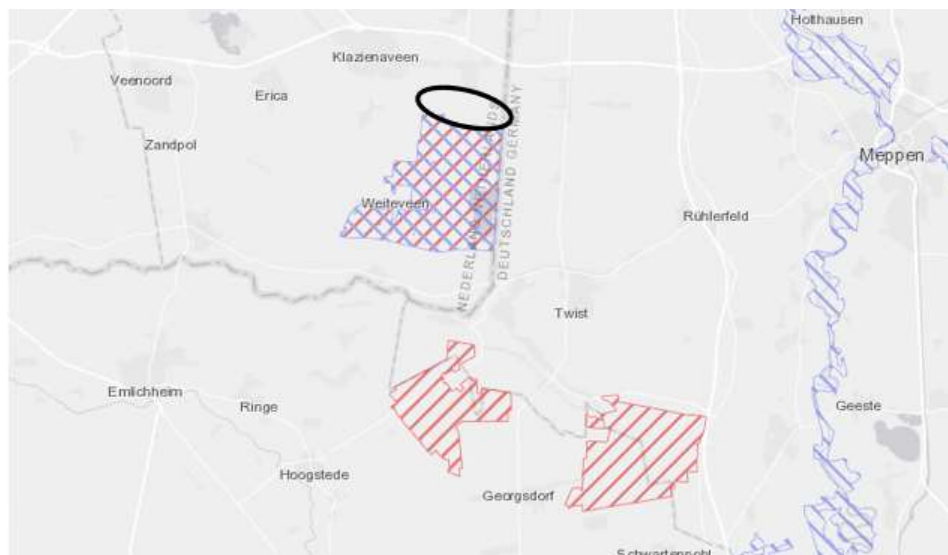
Omdat sprake is van een aanwezige risicobron wordt daarnaast aandacht besteed aan het aspect externe veiligheid.

3.1 Ecologie

Antea Group heeft in het kader van het voornemen een Natuurtoets uitgevoerd. De volledige documentatie hiervan is opgenomen in *Natuurtoets Buffer Noordoost* (d.d. 14 december 2018). De toetsing wordt verdeeld in een deel gebiedsbescherming en een deel soortenbescherming.

Gebiedsbescherming

Het plangebied van de Buffer Noordoost grenst direct aan het Natura 2000-gebied Bargerveen. Dit Natura 2000-gebied overlapt met het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen: EHS). Het gebied is aangewezen als Natura 2000-gebied op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De onderstaande figuur toont de projectlocatie ten opzichte van het Natura 2000-gebied Bargerveen en de Natura 2000-gebieden in Duitsland.

Figuur 3.1: plangebied (globaal met zwart aangegeven) ten opzichte van Natura 2000-gebieden in de omgeving.

Vanwege de ligging en de omvang van het plan ten opzichte de Natura 2000-gebieden kan er tijdens de aanlegfase sprake zijn van vermessing en verzuring en geluid- en lichtverstoring. De aanwezige habitattypen zijn met name gevoelig voor verzuring en vermessing als gevolg van

stikstofdepositie. Aan de hand van een AERIUS-berekening zal voorafgaand aan de werkzaamheden worden berekend of er Natura 2000-gebieden zijn waar een toename van stikstofdepositie wordt verwacht. Op basis van de resultaten zal de wijze van uitvoering indien noodzakelijk worden aangepast, zodat de bijdrage stikstofdepositie onder de geldende drempelwaarden van 0,05 mol/ha/j blijft.

Soortenbescherming

Binnen het plangebied is aan de hand van bureauonderzoek en het terreinbezoek vastgesteld dat er beschermd diersoorten zoals beschreven in de Wet natuurbescherming aanwezig zijn (zie tabel 3.1). Het gaat om mogelijke verblijfplaatsen van:

- Algemene broedvogels (artikel 3.1 en 3.5);
- Vleermuizen (artikel 3.5);
- De grote bosmuis (artikel 3.10);
- De waterspitsmuis (artikel 3.10);
- De groene glazenmaker (artikel 3.5).

Tabel 3.1: mogelijk aanwezige beschermde soorten in het projectgebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Algemene broedvogels	Artikel 3.1/Artikel 3.5	Waarschijnlijk	Geschikte nestlocaties aanwezig
Vleermuizen	Artikel 3.5	Mogelijk	Foerageergebied en vliegroute
Grote bosmuis	Artikel 3.10	Waarschijnlijk	Boschages langs de wijk voldoen aan de biotoopeisen van de soort en deze zijn in de directe omgeving waargenomen
Waterspitsmuis	Artikel 3.10	Mogelijk	Mogelijk geschikte habitat langs de wijk ten zuiden van plangebied
Groene glazenmaker	Artikel 3.5	Mogelijk	Mogelijk geschikte habitat in het westen van het plangebied

Enkel voor de soorten die in de tabel benoemd worden geldt een potentieel negatief effect. Potentiële effecten op overige beschermde soorten zijn uitgesloten. Deze ondervinden geen effect van het voornemen of er geldt een algemene vrijstelling voor de soort. De potentiële effecten op de benoemde soorten worden hieronder kort behandeld:

Algemene broedvogels

In het hele projectgebied kunnen nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten, maar met name in de boschages. Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Vleermuizen

In alle redelijkheid kan worden gesteld dat het voorgenomen project weinig of geen invloed zal hebben op de vleermuisactiviteiten binnen en rondom het projectgebied. Voor wat betreft vleermuizen zijn er geen belemmeringen ten aanzien van de Wet Natuurbescherming.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt in de omgeving van het projectgebied voor. De kans op aanwezigheid langs de wijk is klein, maar niet volledig uitgesloten. Wanneer de boschages en bomen verwijderd worden en de oevers vergraven is de kans groot dat vaste verblijfplaatsen worden verstoord. Aangezien de geplande activiteiten voortvloeien uit het beheerplan is geen ontheffing

nodig. Wel moet bij de werkzaamheden rekening gehouden worden met beide soorten. Dit betekent dat de mitigerende maatregelen toegepast moeten worden die normaal gesproken aan een ontheffing verbonden zijn.

Groene glazenmaker

Wanneer na verhoging de waterdiepte meer dan 80 cm bedraagt dienen maatregelen te worden getroffen. De vegetatie kan gespaard worden door de krabbenscheerplanten met de daaronder aanwezige bagger te verplaatsen, vervolgens de bodem te verondiepen en de planten en bagger weer terug te brengen. De werkwijze om een aangrenzend deel te verondiepen en daarheen de krabbenscheerplanten en bagger te verplaatsen, scheelt een keer verplaatsen en is vanuit het oogpunt van het behoud van larven gunstiger. Voor deze werkzaamheden is geen ontheffing nodig

Bijdrage aan doelen natuurbeheerplan

Het voornemen ondersteunt de kernopgave en instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. In het natuurbeheerplan is geconcludeerd dat met zekerheid te stellen is dat de bufferzones tot een hogere grondwaterstand in het Natura 2000-gebied leiden en tot méér plaatsen waar het grondwater tot in de veenbasis reikt. Dit versterkt de functie van het hoogveengebied.

Naast de bijdrage aan de geohydrologische situatie wordt een belangrijke invulling gegeven aan andere doelen met betrekking tot de broedvogels Paapje en Grauwe Klauwier. Deze soorten leven vooral in de overgangen van het veen naar de (drogere) omgeving. Deze gebieden zijn per definitie halfopen en rijk aan insecten. Een dergelijk gebied wordt gecreëerd met de maatregel.

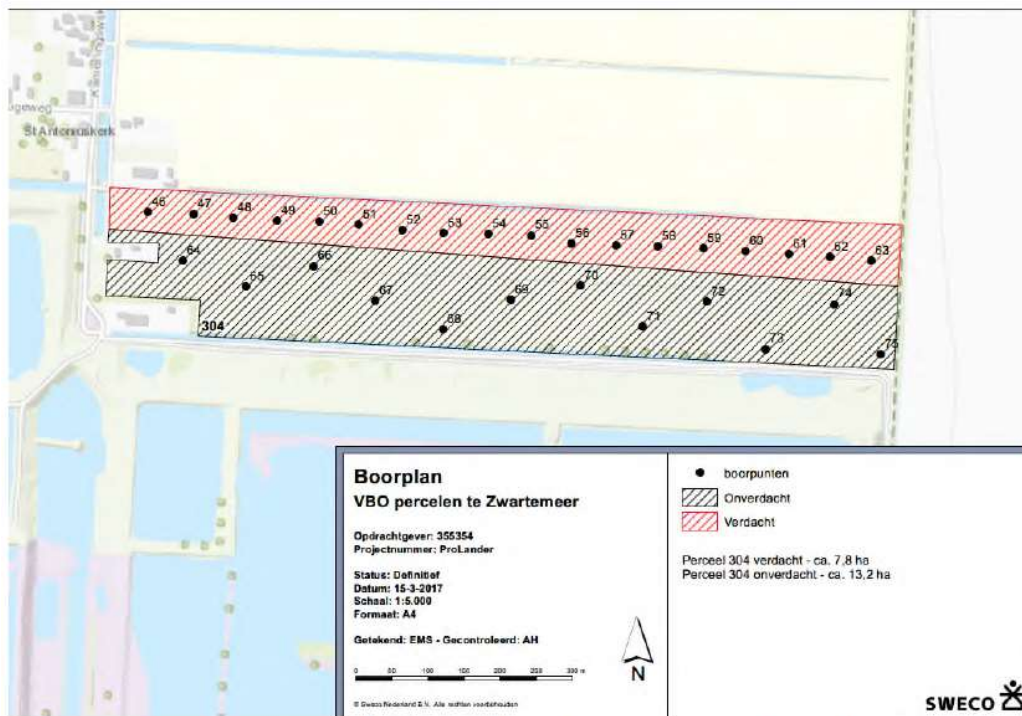
Conclusie

Het voornemen draagt bij aan de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Bargerveen. De maatregel heeft daar een positief effect op. Vanwege de ligging en de omvang van het plan ten opzichte de Natura 2000-gebieden kan er tijdens de inrichting, bijvoorbeeld als gevolg van het gebruik van materieel, sprake zijn van vermessing en verzuring en geluid- en lichtverstoring. Voor de soortenbescherming zijn mitigerende maatregelen beschreven. Bovendien worden de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd. Daarmee zijn negatieve effecten uitgesloten. De bijdrage aan stikstofdepositie zal worden beperkt tot onder de geldende drempelwaarden, door de wijze van uitvoering indien nodig aan te passen. Het aspect ecologie leidt derhalve niet tot belangrijk negatieve milieueffecten.

Het projectgebied is onderdeel van de NNN. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN zijn niet aan de orde. De ontwikkeling van het projectgebied is in het kader van de NNN.

3.2 Bodem

Het voornemen voor de transformatie van de Buffer Noordoost gaat gepaard met ingrepen in de bodem. Zo wordt een gedeelte van het plangebied afgegraven ten behoeve van de aanleg van rietvelden en de aanleg van flauwe taluds. In het kader van het bodemonderzoek voor Buffer Noord is ter plaatse van het plangebied is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd (Sweco, d.d. 22 maart 2017). In figuur 3.2 is de onderzochte locatie weergegeven.

Figuur 3.2: tekening verkennend bodemonderzoek buffer Noordoost (Sweco, kenmerk 355354)

In de bovengrond van het onverdachte zuidelijke deel is een licht verhoogd gehalte aan kobalt aangetoond (indicatieve oordeel Besluit bodemkwaliteit: klasse Industrie). Het noordelijk deel is verdacht omdat ter plaatse mest is uitgereden, mogelijk vermengd met afvalwater uit een leerlooierij. Ter plaatse van het verdachte deel zijn geen verhoogde gehalten aangetoond aan zware metalen. De gehalten aan natrium, zwavel als sulfaat, chloride en zuurgraad op het perceel komen nagenoeg met elkaar overeen. Er lijkt geen sprake te zijn van bemesting met afvalwater van een leerlooierij.

Conclusie

Gezien de relatief lage gehalten en de toekomstige bestemming van de locatie is er geen aanleiding tot het verrichten van vervolgonderzoek. Er is geen verontreiniging van betekenis aangetoond. Het aspect bodem leidt derhalve niet tot belangrijk negatieve milieueffecten.

3.3 Water

In het natuurbeheerplan is geconcludeerd dat met zekerheid te stellen is dat de bufferzones tot een hogere grondwaterstand in het Natura 2000-gebied leiden en tot méér plaatsen waar het grondwater tot in de veenbasis reikt. Dit versterkt de functie van het hoogveengebied. Royal HaskoningDHV heeft in het kader van het voornemen een hydrologische effectanalyse uitgevoerd. De volledige documentatie hiervan is opgenomen in *Effecten op het grondwaterregime* (d.d. 6 december 2018). Er is getoetst op twee scenario's: een stijging van het ontwateringsniveau van NAP +15,7 naar NAP +15,8 (scenario 1) en een stijging van het ontwateringsniveau van NAP +15,7 naar NAP +16,5m (scenario 2). De effecten van de bufferzones op de naastliggende agrarische landen is hieronder behandeld.

Scenario 1 betreft een waterhuishoudkundige beperkte ingreep. Het gaat om een stijging van het ontwateringsniveau van NAP +15,7 naar NAP +15,8, in combinatie met een kleine vermindering van de grondwateraanvulling (open water en grasland, in plaats van akkerbouw) en een verlaging van de drainageweerstand door de aanleg van de nieuwe waterpartij. In scenario 1 is sprake van een minimale verlaging van de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) in het plangebied, ondanks het feit dat het ontwateringsniveau wordt verhoogd van NAP +15,7 naar NAP +15,8. Dit is het gevolg van de vergroting van het natte oppervlak in Buffer Noordoost. De effecten buiten het terrein zijn kleiner dan 5 centimeter. In de zomer (gemiddeld laagste grondwaterstand, GLG) wordt een zeer geringe verhoging van de grondwaterstand in het plangebied berekend als gevolg van een iets hoger oppervlaktewaterpeil en daardoor kleinere afvoer.

De essentie van de ingrepen bij scenario 2 is een verhoging van het ontwateringsniveau van NAP+15,7 m naar NAP+ 16,5 m, in combinatie met een kleine vermindering van de grondwateraanvulling (open water, natte natuur en grasland, in plaats van akkerbouw), en een toename van de berging door omvorming van akkerland naar open water.

De effecten van scenario 2 op het grondwaterregime zijn klein. Ter plaatse van het open water in Buffer Noordoost treedt een beperkte verlaging op van de GHG. Die verlaging is het gevolg van de extra berging in het oppervlaktewater. Pieken in de grondwaterstand door neerslag worden niet meer geborgen in grond maar in open water en zijn daardoor minder hoog. De grondwaterstand bereikt nooit het ontwateringsniveau van NAP +16,5. Er treedt dus geen afwatering op uit Buffer Noordoost. De effecten op de agrarische gronden buiten het terrein van Buffer Noordoost zijn kleiner dan 5 centimeter.

Conclusie

De effecten van de maatregel op het grondwaterregime zijn klein, in sommige scenario's zelfs nihil. Het aspect water leidt derhalve niet tot belangrijk negatieve milieueffecten.

3.4 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Landschap

In het bestemmingsplan Buitengebied 2011 wordt het behoud en de ontwikkeling van het landschap als onderlegger voor ruimtelijk en economisch beleid als uitgangspunt genomen. Daartoe zijn drie landschapstypen beschreven. Het landschapstype dat in het plangebied geldt is "grootschalige veenontginningen". Vanuit de waardenkaart Emmen wordt voorgeschreven dat de "opgave is ontwikkelingen zodanig te geleiden dat kwaliteiten behouden blijven, knelpunten tot een oplossing worden gebracht, nieuwe kwaliteiten aan het landschap worden toegevoegd en dat alles zodanig dat het landschap 'zijn verhaal' kan blijven vertellen."

Voor het plangebied, dat onder de grootschalige veenontginningen valt, is dit te vertalen in de volgende beleidsuitgangspunten:

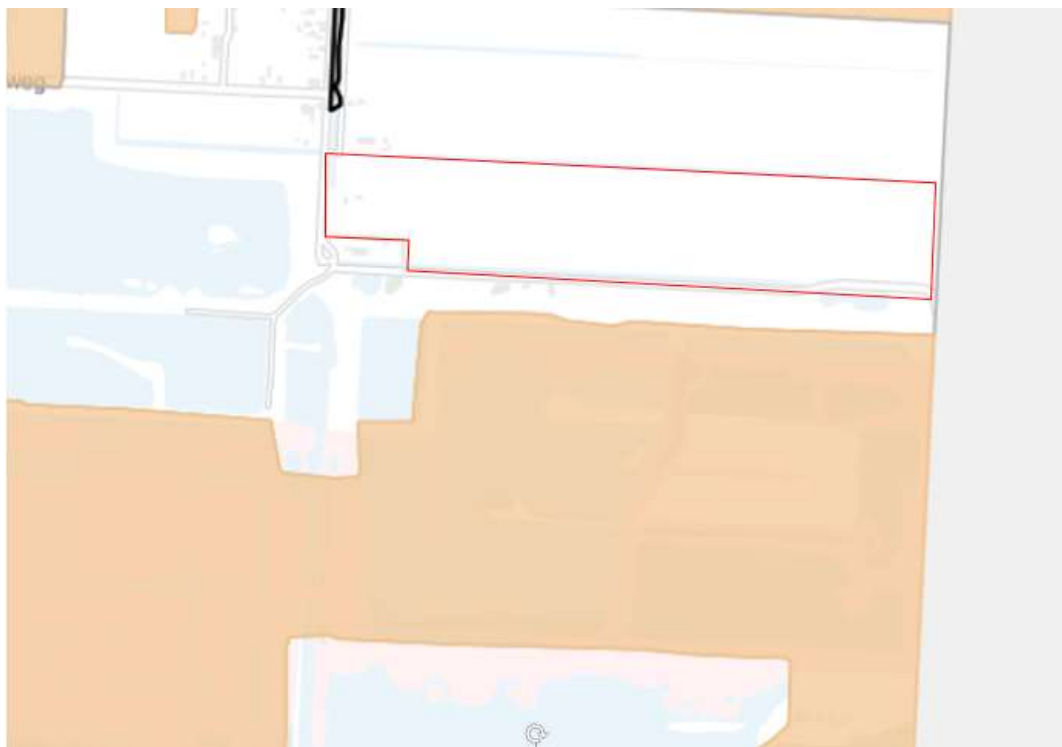
- Behoud van openheid, ruimte en zichtlijnen;
- Behoud van archeologische waarden;
- Behoud van de cultuurhistorisch waardevolle structuren van kanalen/wijken;
- Behoud van openheid, ruimte en zichtlijnen;
- Behoud van waardevolle veengebieden;
- Behoud van de verscheidenheid aan details (zoals bebouwing);
- Versterken van de leesbaarheid van het gelaagde landschap;
- Versterken van de kwaliteit van de 'achterkant' van bebouwingslinten grenzend aan het buitengebied;

- Versterken van de herkenbaarheid van veenstromen.

Het voornemen levert geen belemmeringen op voor het behoud van de eerste vijf uitgangspunten. Openheid, archeologische waarden, cultuurhistorische structuren, waardevolle veengebieden en de verscheidenheid aan details komen geen van alle in het geding. De maatregel levert zelfs een bijdrage aan de instandhouding van waardevolle veengebieden.

Archeologie

Op basis van de archeologische beleidskaart van de gemeente Emmen kan gesteld worden dat het plangebied een lage/geen archeologische verwachtingswaarde heeft. Dit betreft gebieden waar de kans op het aantreffen van archeologische sporen zeer klein wordt geacht (figuur 3.3). Op de planlocatie worden geen eisen gesteld tot het uitvoeren van archeologisch onderzoek.

Figuur 3.3: archeologische verwachtingswaarden (wit=geen verwachtingswaarde) in het plangebied (globaal met rood aangegeven).

Cultuurhistorie

Het plangebied heeft geen provinciaal cultuurhistorisch (beschermde) waarden. Tevens ligt het plangebied niet binnen een straal van 200 meter van beschermde dorps- en stadsgezichten en aangewezen of genomineerd werelderfgoed. Wel zijn op korte afstand van het plangebied twee rijksmonumenten gelegen: de Sint Antoniuskerk en de naastgelegen kerkelijke dienstwoning. Het voornemen heeft echter geen (negatief) effect op deze monumenten. Er vindt geen aantasting van één van de waarden van deze monumenten plaats.

Het voornemen draagt bij aan de ontwikkeling van het hoogveen. Omdat het hoogveen bij het Bargerveen als één van de laatste gebieden van Nederland in ontginning is gebracht, zijn gedeelten niet ontgonnen omdat dat niet rendabel meer was. Het Bargerveen kent restanten van onvergraven hoogveen met tamelijk volledige veenprofielen en veenmeertjes. Deze restanten hebben om

die reden historisch geografische waarde als representatie van een hoogveengebied van voor de grootschalige ontginningen. De bijdrage van het voornemen aan die waarde leidt tot de conclusie dat het voornemen een positief effect heeft op cultuurhistorisch landschappelijke waarde. Hiernaast draagt de buffer bij aan behoud van de aardkundige waarden van het hoogveen in Natura 2000-gebied Bargerveen. Zonder maatregelen staan die aardkundige waarden immers onder druk.

Conclusie

Vanuit archeologie gelden geen negatieve milieueffecten wegens de afwezigheid van archeologische waarden in het plangebied. Vanuit landschap en cultuurhistorie geldt dat de bijdrage een positief effect heeft op de instandhouding van het cultuurhistorisch landschap op het Bargerveen, zonder een negatief te effect te veroorzaken op het plangebied.

3.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid beschrijft risico's die ontstaan als gevolg van handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of op transportroutes. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing. Het huidige beleid betreffende inrichtingen staat beschreven in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

Er zijn geen risicovolle inrichtingen aanwezig in (de omgeving van) het plangebied. Ook valt het plangebied buiten het invloedgebied van LPG-vulpunten en vormt het vervoer van gevaarlijke stoffen geen veiligheidsrisico voor het plangebied. De Risicokaart van Nederland (zie figuur 3.4) toont aan dat een buisleiding van de Gasunie door het plangebied loopt.

Figuur 3.4: buisleiding (rood gestippeld) ten opzichte van plangebied (paarse lijn) (bron: www.risicokaart.nl)

Uit de inrichtingsschets als zichtbaar in figuur 3.4 blijkt dat ter hoogte van de buisleiding een ontsluitingspad geprojecteerd is. De landinrichting heeft geen invloed op de externe veiligheidsrisico's van de gasleiding, omdat er geen sprake is van toevoeging van kwetsbare objecten of andere ingrepen die invloed hebben op externe veiligheid.

3.6 Cumulatie, complexiteit en onomkeerbaarheid

Het voornemen maakt onderdeel uit van het natuurbeheerplan voor Natura 2000 gebied Bargerveen. Dit natuurbeheersplan beoogt een structurele verbetering van de natuurlijke en recreatieve waarden van het gebied. Bij de ontwikkeling van het natuurbeheerplan is de samenhang tussen de verschillende maatregelen beschouwd. Daarmee zijn cumulatie en complexiteit afdoende in de planvorming meegewogen.

De omkeerbaarheid van de maatregelen is evident: de huidige situatie is het resultaat van de grootschalige ontginning die heeft plaatsgevonden. Het landschap wordt nu teruggebracht in een staat waarin natuurlijke processen meer de overhand krijgen. Het wederom ontginnen behoort altijd tot de mogelijkheden.

Concluderend kan gesteld worden dat als gevolg van cumulatie, complexiteit en onomkeerbaarheid geen belangrijk negatieve milieueffecten zullen ontstaan.

4 Conclusie

Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling is opgesteld in het kader van de transformatie van het agrarisch gebied naar de Bufferzone Noordoost. Het voornemen valt onder de categorie D9 landinrichting van het Besluit m.e.r. met als gevolg dat bevoegd gezag een m.e.r.-beoordelingsbesluit moet nemen. Deze aanmeldnotitie biedt de benodigde informatie voor dat besluit.

Op voorhand is uitgesloten dat voor de thema's verkeer, luchtkwaliteit, geluid en luchtverontreiniging sprake is van negatieve effecten. Nadere beoordeling van de thema's ecologie, bodem, water en landschap, archeologie en cultuurhistorie heeft tot de conclusie geleid dat het voornemen, met mitigerende maatregelen voor het thema ecologie, geen belangrijke negatieve milieueffecten veroorzaakt. Een m.e.r. is daarom niet nodig.

Hieronder is per behandeld thema kort aangegeven wat de te verwachten milieueffecten zijn:

Ecologie

Het voornemen draagt bij aan de kernopgave en instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Bargerveen. Vanwege de ligging en de omvang van het plan ten opzichte de Natura 2000-gebieden kan tijdens de aanlegfase sprake zijn van vermesting en verzuring en geluid- en lichtverstoring. Voor de soortenbescherming zijn mitigerende maatregelen beschreven. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de wijze van uitvoering bepaald, waarbij wordt gezorgd dat de drempelwaarden voor stikstofdepositie niet worden overschreden. Het aspect ecologie leidt derhalve niet tot belangrijk negatieve milieueffecten.

Bodem

Gezien de relatief lage gehalten verontreinigde stoffen en de toekomstige bestemming van de locatie is er geen aanleiding tot het verrichten van vervolgonderzoek. Er is geen verontreiniging van betekenis aangetoond. Het aspect bodem leidt derhalve niet tot belangrijk negatieve milieueffecten.

Water

De effecten van de maatregel op het grondwaterregime zijn klein, in scenario 1 zelfs nihil. Het aspect water leidt derhalve niet tot belangrijk negatieve milieueffecten.

Landschap, archeologie en cultuurhistorie

De voorgenomen activiteit draagt bij aan (het in stand houden van) de cultuurhistorisch landschapelijke waarden van het onontgonnen hoogveen in Natura 2000-gebied Bargerveen. Hiernaast leidt de maatregel niet tot negatieve effecten op beschermde archeologische of cultuurhistorische waarden.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

E. remco.eikhout@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2019

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.